

Обраћање Високог представника Педија Ешдауна Парламенту БиХ

Дакле, поново смо заједно.

Како ствари тренутно стоје, постоји опасност да ћу се Парламенту БиХ обраћати чешће него што сам се обраћао свом властитиом Парламенту у Лондону!

Међутим, озбиљно, заиста сам захвалан за указану прилику да вам се поново обратим, да проширим поруку коју сам вам упутио прије пар мјесеци и да отворим значајан дијалог о изазовима који нам предстоје. Зато намјеравам да своја запажања сведем на најмању могућу мјеру и оставим што више времена за питања и дискусију у наредних сат времена.

Обећао сам партнерство. Данас говоримо о испуњавању тог обећања.

Међутим, да се прво осврнемо на тренутну ситуацију у којој се налазимо.

Осјећај за смјер, осјећај за сврху

Када сам стигао у ову земљу назначио сам свој циљ: радити са људима Босне и Херцеговине како би се ова земља извела на неповратан пут ка државности и чланству у Европи.

На јучерашњем историјском самиту предсједника Босне и Херцеговине, Републике Хрватске и Савезне Републике Југославије, поново сам чуо ту поруку, али са великим нагласком стављеним на цијелу регију.

Смјер је јасан, осјећај сврхе је несумњиво јасан, зацртан је пут у нашу будућност. Босна и Херцеговина, као и њени сусједи, налази се на путу у Европу.

Међутим, није лако постићи тај циљ. Мораћемо доносити неке тешке одлуке да би се спровеле неке тешке промјене.

Неке од тих одлука морају се донијети овдје, у овој сали, као и у осталим законодавним органима БиХ.

Узмите законе о јавном РТВ сервису. Свјестан сам да постоје неки људи овдје, као и у другим скупштинама, који су забринуте због ових закона. Међутим, морам вам рећи да сматрам да уопште нема основе за ту забринутост. Основно питање је следеће: РТВ сервис који је независан и који не подлијеже политичким утицајима представља апсолутну потребу уколико БиХ жели постати истински члан европске породице. Уколико се то не оствари, нећемо моћи испунити смјернице ЕУ и остаћемо иза наших сусједа који иду путем ка закључивању Споразума о стабилизацији и придруживању Европској унији. Прошло је већ двије године од када су дате смјернице ЕУ. Испуњавање услова из тих смјерница треба представљати приоритет за овај Парламент и остале законодавне органе у БиХ.

Друга тешка одлука која се мора донијети, иако схватам да то представља отворено питање више за Парламент Федерације него за овај Парламент, односи се на текућу расправу о томе да ли се треба повећати износ средстава за борачку популацију. На површини то изгледа као прилично атрактиван приједлог. Свакако, тешко је замислити било који сегмент друштва који је за своју земљу жртвовао више од самих бораца. Ја бих то требао знати јер сам и сам био војник.

Међутим, нажалост, ствари нису тако једноставне у овој ситуацији када је привреда слаба, када се смањује помоћ и када се дугови гомилају.

Не можемо си приуштити да трошимо новац којег немамо, без обзира на циљеве за које се залажемо.

Уколико то урадимо, довешћемо се на ивицу пропасти, а обични људи ове земље, укључујући и борачку популацију, осјетиће посљедице на својој кожи.

Један од мојих партнера у бх. властима ми је недавно казао да ћемо, уколико овај закон не буде донесен, имати Француску револуцију. Рекао сам да ћемо, уколико до тога дође, имати Аргентину – а онда Француску револуцију.

Али ради се о много крупнијем проблему. Дали смо обећање. Када смо потписали споразум са ММФ-ом, обавезали смо се да ћемо радити унутар јасно постављених граница расхода. Овој земљи се мора вјеровати, или нећемо нигдје стићи. Уколико прекршимо обећање, уколико прекршимо договор прекорачењем буџета, међународне финансијске институције, на које се у великој мјери ослањамо по питању средстава, ће једноставно отићи одавде.

Као што знате, Међународни монетарни фонд, уз пуну сагласност Свјетске банке, ЕУ и других, само у овој години пријети повлачењем преко 100 милиона \$ из БиХ.

Стотину милиона долара! То је висока цијена за предизборни политички маневар којим се настоје придобити гласови.

То је новац који би требао бити утрошен за школе, болнице, плате и пензије и, наравно, за борачку популацију. Дакле, овај приједлог, ако прође, умјесто да помогне борачкој популацији, нанијеће ударац цјелокупној финансијској ситуацији у свим секторима у земљи која се вртоглавом брзином креће ка банкруту.

Дакле, са изборима или без њих, доносимо законе који су у интересу цијеле земље. Покажимо шта смо у стању учинити на крупном плану, удружимо напоре без обзира на страначку подијељеност како бисмо постигли оно што је заиста битно.

Тиме се враћамо на приоритете – ствари које не смијемо изгубити из вида, чак ни у грозници предстојеће кампање:

Најприје законитост. Затим запосленост. Путем реформе.

Протеклог мјесеца смо започели остваривати ове слогане

конкретним мјерама.

Законитост

Оставком бившег министра финансија у Републици Српској, госп. Врачара, и смјеном бившег министра финансија у Федерацији, госп. Грабовца, започели смо процес успостављања пинципа министарске одговорности и предузели прве кораке у примјени европских стандарда одговорности у органима власти.

Сада се морамо посветити уништавању мрежа организованог криминала чија је намјера да овлада институцијама ове земље и контролише њену политику.

То је разлог што смо прије неколико седмица затражили од Савјета министара да успостави посебне савјете при Суду БиХ, као и посебне одјеле при Тужитељству који ће бити у стању да рјешавају питања организованог криминала, сложене случајеве привредног криминала и корупције.

Апсолутни је приоритет да Суд БиХ и Тужитељство Босне и Херцеговине раде пуним капацитетом. То је средство које нам је потребно како бисмо судили и ставили иза решетака починитеље најтежих кривичних дјела који искориштавају национално богатство ове земље за личну добит.

Људи једноставно неће разумјети уколико то будемо одгађали или избјегавали да предузмемо мјере по овом питању. Стога апелујем на Савјет министара да ријеша сва до сада неријешена питања и да вам достави приједлог, а на вас да ове законе усвојите у хитном поступку прије годишњих одмора.

Једнако је неопходна ваша подршка енергичнијој стратегији за свеобухватнију реформу судства. Ова стратегија подразумијева реформу судова и тужитељстава, Кривичног закона и Закона о кривичном поступку као и усавршавање судија и тужитеља.

Уколико хоћемо да ослободимо ову земљу од криминалаца који од ње краду и који се некажњено богате на њен рачун, морамо се

заједно наоружати средствима која ће нас довести до успјеха.

Запосленост

Исто важи за област привреде.

Порука грађана ове земље – и то свих заједница у њој – је да су радна мјеста приоритет број један.

Ми морамо показати да је то и нама први приоритет.

Наравно, владе и парламенти не могу тек тако створити нова радна мјеста. Али могу створити услове за раст приватних предузећа а с њима и раст запослености. Кључ за то је инвестирање у БиХ. Но, инвестиције долазе само тамо гдје су добродошле.

Наш циљ не може бити ништа мање него да Босна и Херцеговина постане земља са најповољнијом климом за пословање у цијелом региону.

То захтијева времена. Али данас можемо направити први корак.

И управо зато су разни закони који се баве економском реформом, а који морају проћи кроз овај парламент, толико важни. Јер ће спрега тих закона допринијети стварању окружења наклоњеног бизнису и јединственог економског простора, у којем вриједни грађани ове земље могу осигурати сопствену егзистенцију и егзистенцију својих породица и заједница.

Отварање нових тржишта за извознике од кључне је важности за то. Осигурати Босни и Херцеговини приступ тржиштима Европске уније, особито тржиштима пољопривредних производа, од виталног је значаја за отварање нових радних мјеста у БиХ и за пристизање већих улагања. Европска унија је један од највећих свјетских потрошача пољопривредних производа и потенцијали Босне и Херцеговине у тој области и даље су огромни.

Међутим, да би дозволила приступ својим тржиштима, Европска унија захтијева испуњење одређених стандарда који ће осигурати

здраве производе, како за грађане ЕУ тако и за грађане БиХ.

И зато ће усвајање Закона о ветеринарству отворити врата тржишта Европске уније – јер без тог закона није могуће доказати високи стандард босанскохерцеговачких извозних прехранбених артикала, а одлични производи из ове земље не могу доћи на полице европских самопослуга.

А ипак, шта се десило са Законом о ветеринарству? Он још увијек није усвојен, упркос чињеници да је прошло више од двије године од како је Европска унија укинула дажбине на већину босанскохерцеговачких производа, и на тај начин отворила пут пољопривредним производима који би се извозили у Европу. Каква иронија да је у настојањима да се помогне пољопривредницима из БиХ, Брисел био бржи од Сарајева.

Пољопривредници из цијеле земље једноставно не могу разумјети зашто се њихов рад жртвује на олтару националистичког политичког ривалства.

Слично је и у области јавних услуга, гдје је неопходно усвојити законе из области комуникација и електричне енергије. Уколико се то не деси, грађани БиХ ће те услуге и даље плаћати више него што је нормално. Данас међународни позив из Босне и Херцеговине кошта више него позив из било које друге земље у Европи. И то се може промијенити уколико усвојите потребне законе, који се налазе пред вама.

Друге кључне ставке које захтијевају брзо усвајање су Закон о концесијама, који је потребан за координирање постојећих закона на ентитетском нивоу; Закон о регистрацији правних лица која су основале институције БиХ; те Закон о статистици, који је од највеће важности за рад органа власти на изради кључне статистике неопходне за функционисање привреде.

Ништа од овога није неизводиво. Уколико је за усвајање ових закона потребно чешће одржавање сједница, то и учините.

Али Босна и Херцеговина си не може приуштити да чека.

Ваши грађани – ваши бирачи – не могу си приуштити да чекају.

Апелујем на вас да удовољите њиховим захтјевима за законитост и запошљавање. То је могуће осигурати само путем реформе. А сада је вријеме.